

Wild van Vlinders vlinders bevorderen door natuurlijke processen

*Michiel Wallis de Vries, Lucy Dötig
& Bart Beekers*

Sommige blauwtjes hebben mielen van vijand tot beschermer gemaakt in ruil voor uitgescheiden suikers

Vlinders warmen graag op in stierenkuilen, op woelplekken en op wissels van hoefdieren

Wild van Vlinders

grote weerschijnvlinder

lepenpage

sleedoempage

spiegeldikkopje

knautlabij

kleine ijsvogelvlinder

pop

rode wouw

bont dikkopje

groeze klauwer

keizersmantel

Door grote grazers geschilde bomen 'bloeden'. Dat trekt vlinders aan

groot geaderd wijtje

stierenkuil

Vlinders drinken voedingsstoffen van mest en kadavers

kleine weerschijnvlinder

donker pipernelblauwtje

wos

everzwijn

edelhart

grote wis

rood weeskind

kazjeskruid-dikkopje

zilveren maan

gehekkelde aasvlieg

staartblauwtje

gentiaanblauwtje

abalanta op rotte appel

bruine elkenpage

klaverblauwtje

veldparelmoervlinder met rups

bruin dikkopje

bruine suurvvlinder

aardbeivlinder

veel waardplanten van vlinders kiemen op oude zwijnwroetplekken

klaverblauwtje

kleine parelmoervlinder

boswitje

keizersmantelrups

heidevlinder op woelplek

heideblauwtje

zwarte wegmieren melken rups van heideblauwtje

Sommige blauwtjes hebben mieren van vijand tot beschermer gemaakt in ruil voor uitgescheiden suikers

kommavvlinder

argusvlinder

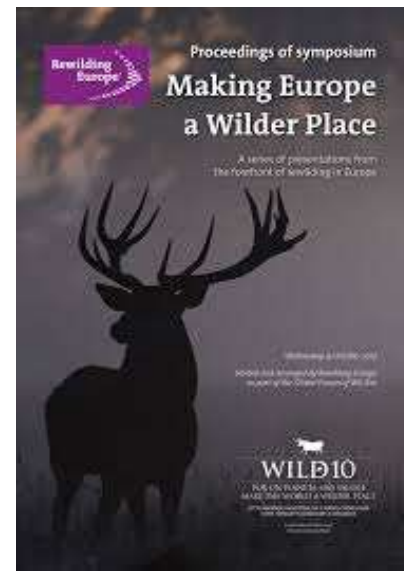
Vlinders warmen graag op in stierenkuilen, op woelplekken en op wissels van hoefdieren

grote weerschijnvlinder op vossenkeutel

Wegen naar herstel

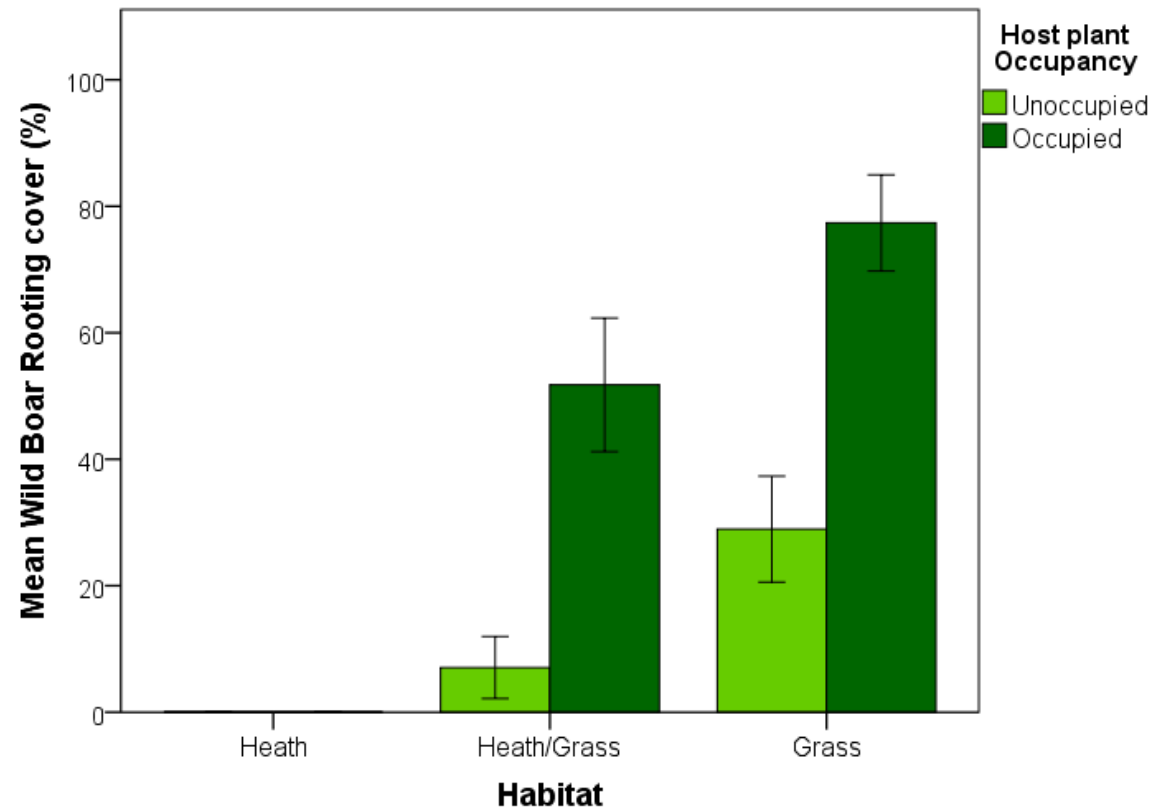
- Halfnatuurlijk: heruitvinden extensief landgebruik
- Cultuurlandschap: 'natuurinclusief' landgebruik
- Verwildering: natuurlijke processen – abiotisch & biotisch waaronder invloed van grote grazers en roofdieren

Vergeet de zwijnen niet...

- Positieve invloed op o.m. aardbeivlinder
 - Verkenning effecten in Brabantse terreinen

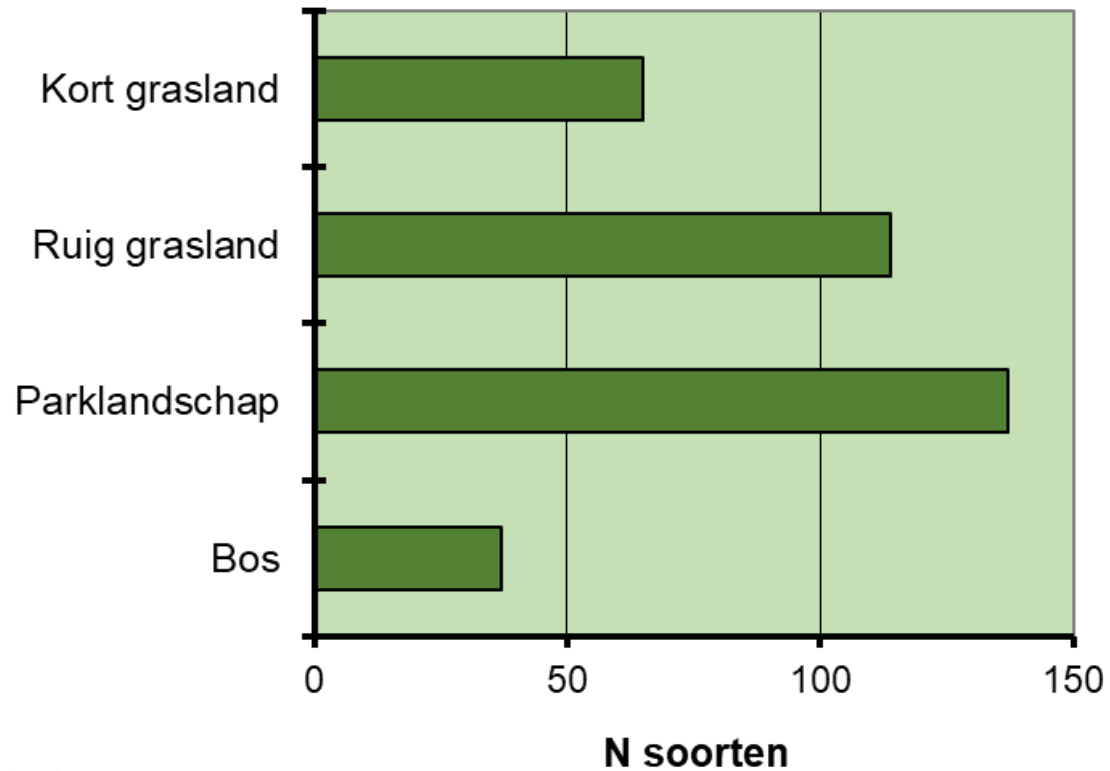

*De Schaetzen
et al. (2018)
J. Insect
Conserv.
22:51–59*

Vlinders in het Parklandschap

- Meeste soorten in halfopen landschappen

Maar: ook mogelijke negatieve effecten...

- Review van 96 studies: vooral negatieve effecten op kleine fauna
- Maar: meestal bij hoge dichtheden (veelal herten)

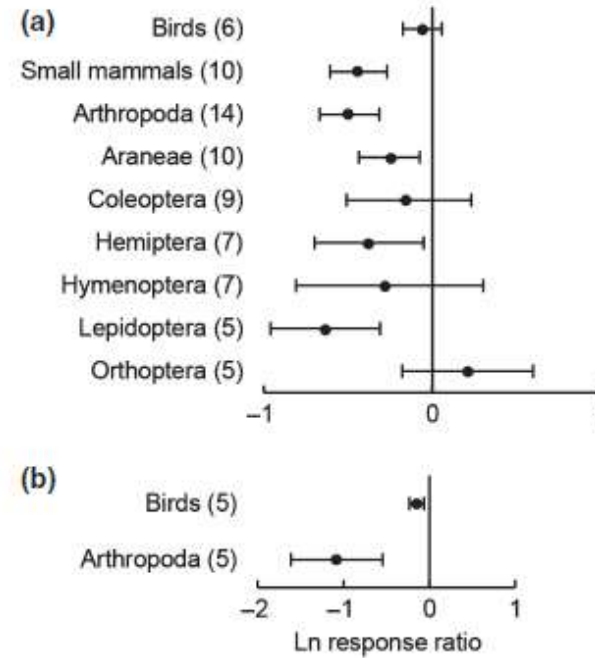

Fig. 1. Abundance (a) and richness (b) responses of animal groups to large native herbivores (Ln response ratio and 95% con-

Wild van Vlinders!

- Gebiedsoverstijgende lange termijn-visie: herstelplan 2017
- Kansen benutten voor herstel van 31 bedreigde of verdwenen soorten
- Focus op versterking natuurlijke processen
- Aansluiting bij andere sporen:
 - Leefgebiedenplannen & beheerplannen N2000
 - Ontwikkeling NNN
 - Stedelijk groen + infrastructuur

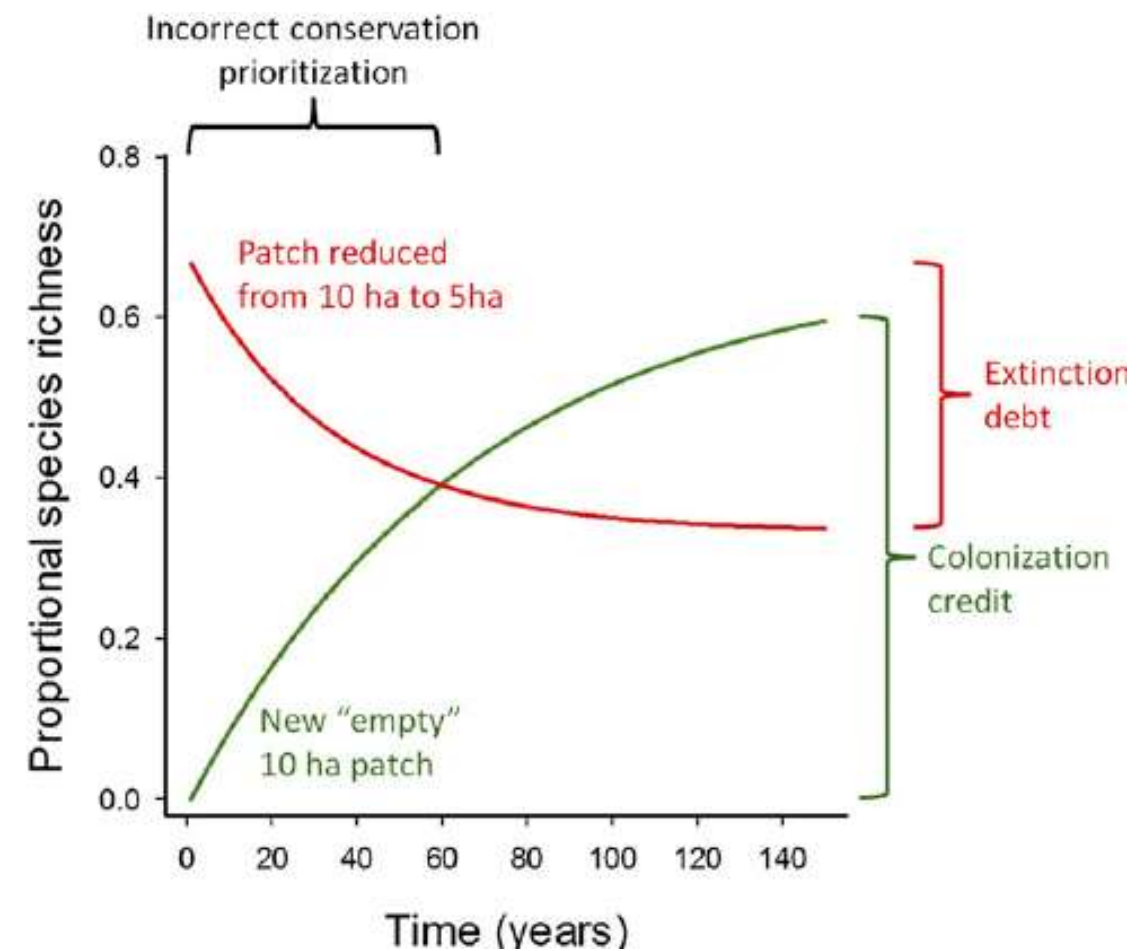

[Herstelplan Wild van Vlinders](#)

Van Verlies naar Herstel

- **Uitsterfschuld** vs. **Kolonisatiekrediet**

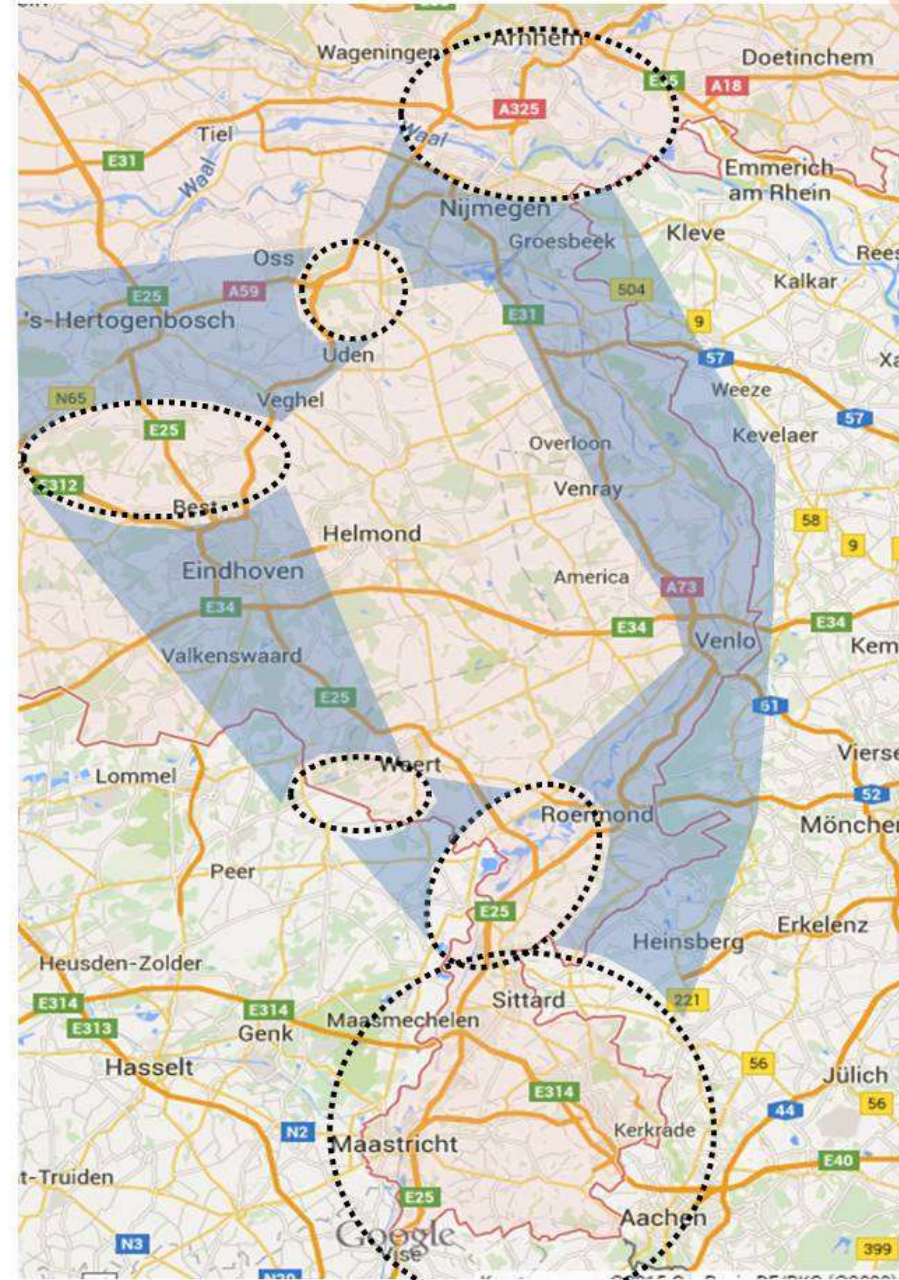

Voorkom uitsterven

Bevorder kolonisatie

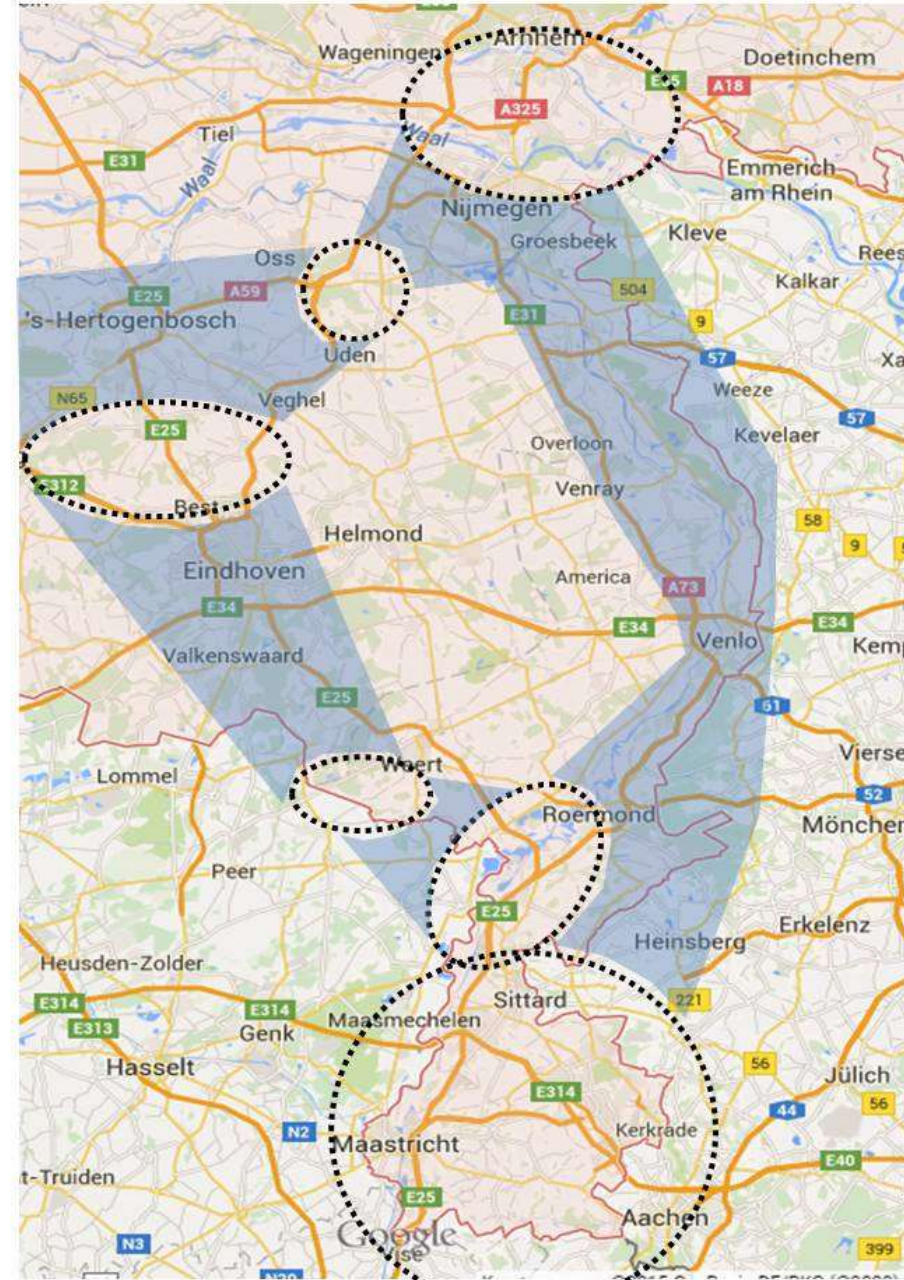
Werkgebied

- Visie voor heel ZO-Nederland
 - Vlinderrijkste deel van het land
 - 27 soorten verdwenen (landelijk 17)
- Focus op:
 - Maashorst
 - Groene Woud
 - Kempen~Broek
 - Grensmaas
 - Drielandenpark
 - Gelderse Poort

Werkgebied

- Uitwerking in Noord-Brabant
- Focus op:
 - **Maashorst**
 - **Groene Woud**
 - **Kempen~Broek**
 - Grensmaas
 - Drielandenpark
 - Gelderse Poort

Bosvlinders en herten

- Groene Woud & Kempen~broek

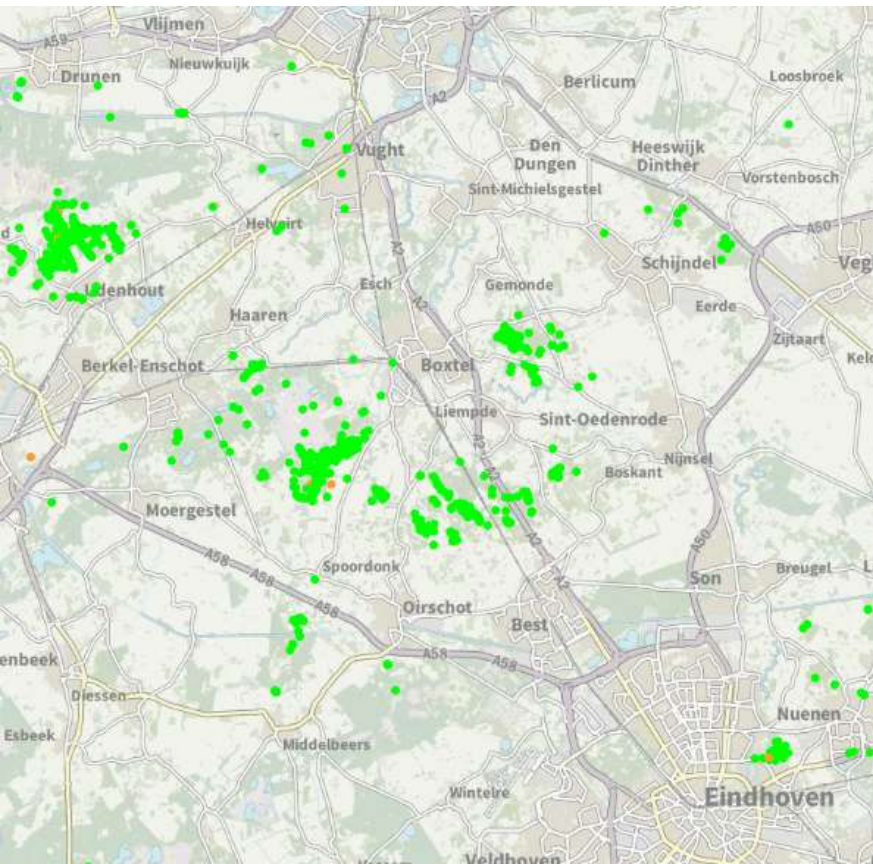
Bos(rand)vlinders en herten

- Groene Woud & Kempen~broek

Bos(rand)vlinders en herten

- Groene Woud: inrichting begrazingsgebied Savendonk

Inspiratie uit Engeland

- Verwildering Knepp Estate

Graslandvlinders op de Maashorst

- Habitat beoordeling
- Goede kansen voor veldparelmoer en bruine vuurvlinder

Gebied	veldparelmoervlinder	bruine vuurvlinder	aardbeivlinder	kommavlinder	heideblauwtje	hevlinder
1.1 Grensweg noord	20	12	2	3		2
1.2 Grensweg zuid	10	12	0	1		1
1.3 Weversweg	4	6	0	0		0
1.4 Udensedreef	7	0	0	1		0
1.5 Palmstraat	12	1	0	1		1
1.6 Brobbelbies	4	9	0	1	6	1
1.7 Beekdal Slabroek	0	4	4	0		0
2.1 Heide van Slabroek					19	
2.2 Kanonsberg					47	
2.3 Munse heide					14	
2.4 Schaijkse heide					17	
Totaal geschikt (ha)	57	45	6	7	104	59

Experiment Veldparelmoervlinder

- Grensoverschrijdende Brabantse bronpopulatie
- 24 rupsenspinsels overgebracht op 10 juli 2019
- Verdeeld over Wisentengebied en Centrale Begrazing

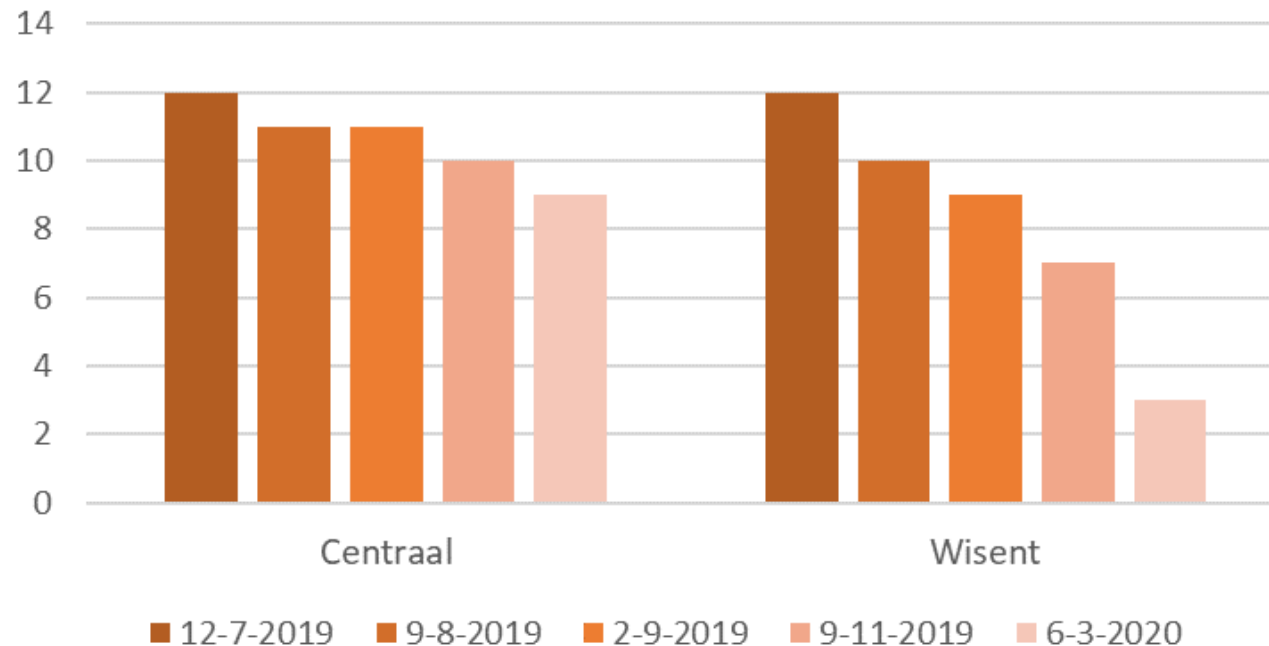
Experiment Veldparelmoervlinder

- Hogere overleving in Centrale gebied (75% spinsels; 180 rupsen)
- Lage overleving in Wisentengebied (25% spinsels; 50 rupsen)

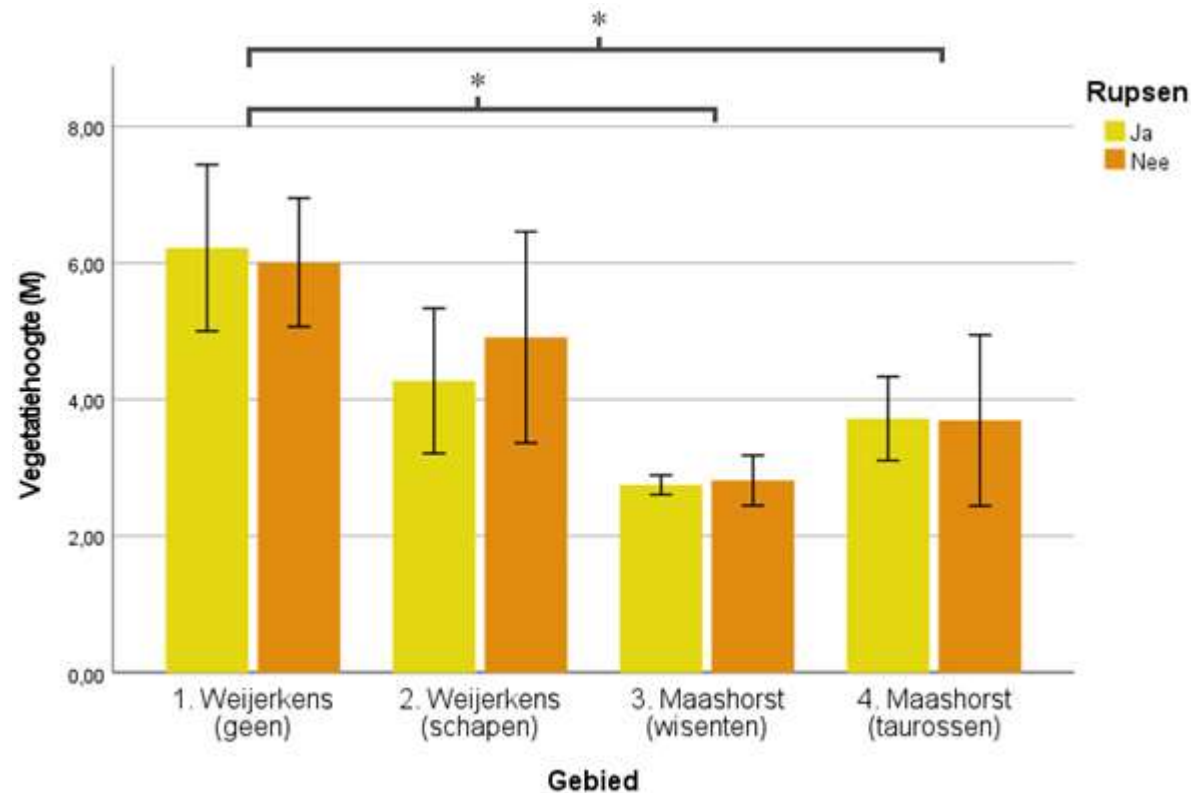
Rupsengroepjes Veldparelmoervlinder 2019-2020

Experiment Veldparelmoervlinder

- Knelpunt begrazingsintensiteit in vergelijking met bronpopulatie (maart 2020): korte vegetatie in Maashorst

Experiment Veldparelmoervlinder

- Vliegtijd: populatiegrootte geschat op 63 exx.
- 2 paringen gezien; wsch. veel weg getrokken
- Wederom droogte na vliegtijd
- 2 rupsenspinsels gevonden in Centrale begrazing
 - 1 in maart 2021
 - daarna nog 3 vlinders...

Droogte en Graslandvlinders

- Droogte & begrazing: groter probleem voor nectaraanbod en overwintering
- Droogte 2018-2020: afname grassen, toename kruiden
 - Kleine ooievaarsbek, ook reigersbek – Bruin blauwtje
 - Akkerviooltje – Kleine parelmoervlinder
- Beide soorten flexibel en droogte-tolerant
 - Spectaculaire toename!

Conclusie

- Procesnatuur is ook lerend beheren
- Groene Woud: veel kansen bosrandvlinders
- Maashorst: goede kansen graslandvlinders
 - Begrazingsintensiteit en droogte zijn knelpunten
 - Begrazingsintensiteit wordt nu verminderd
 - Droogte hoeft geen probleem te zijn als populatie eenmaal gevestigd is
 - Volgende keer meer succes...

Dank voor uw aandacht!

